

CRITERII CARE DEFINESC MANAGEMENTUL CLASEI

Autor:

Prof. dr. Singureanu Nicoleta

Colegiul Economic "Hermes", sector 2, București

Un management adecvat al clasei trebuie să țină cont de anumite criterii la nivelul elevilor, diferențe care vor genera în mod firesc așteptări diferite în raport cu rolul profesorului. Pentru D. Fontana, cele mai importante criterii sunt:

1. **Criterii de vârstă.** Un profesor eficient știe că trebuie să utilizeze metode adecvate vârstei elevilor săi și că la vârste diferite, elevii au așteptări diferite. De aceea, vârsta este un criteriu de care trebuie să se țină seama în elaborarea unor tehnici de administrare a unei situații educative conflictuale. Astfel, în funcție de vârstă:
 - natura cererilor și așteptărilor elevilor în raport cu profesorul se schimbă;
 - natura relațiilor dintre elevi se schimbă;
 - nevoia elevilor de statut și de prestigiu sporește odată cu vârsta;
 - elevii devin mai critici în raport cu comportamentul profesorului pe măsură ce înaintează în vârstă;
 - elevii mai mari au tendința de a-și blama profesorii pentru insuccesele și deficiențele lor;
 - crește capacitatea de concentrare și de efort intelectual.
2. **Criterii de abilitate.** Acest gen de criterii reclamă din partea profesorului un comportament și metode diferențiale, deoarece:
 - motivația pentru muncă, în clasă, diferă semnificativ de la cei dotați la cei mai puțin dotați;
 - niveluri diferite de abilitate reclamă atitudini diferite din partea profesorului;
 - criteriile care definesc succesul sau insuccesul diferă în funcție de nivelul de abilitate al elevilor.

Să mai amintim că, de multe ori în mod inconștient, profesorii introduc diferențieri în aprecierea rezultatelor elevilor în funcție de performanța atinsă. De obicei, diferențierile defavorizează elevii cu performanțe mai scăzute, ceea ce are adesea consecințe contraproductive; să nu uităm că printr-o apreciere adecvată profesorul păoate oferi o întărire pozitivă a strădaniilor unui elev, pe de o parte, iar pe altă parte, datorită abilităților scăzute, unii elevi nu pot obține performanțe acamice mai ridicate. Sanționați de atitudinea profesorului, ei își pot pierde încrederea în sine, pot deveni ținta ironiei celorlalți, pot fi izolați, ceea ce va pune sub semnul întrebării integrarea lor optimă în comunitate.

Parkay și Stanford (*Becoming Teacher*) sintetizează cercetările lui Good și Th. Brophy în acest domeniu, încercând să evidenșieze modalitățile prin intermediul cărora profesorul îi defavorizează pe elevii cu realizări mai modeste:

a. *Acordă mai puțin timp elevilor cu realizări mai modeste:*

- le acordă mai puțin timp să gândească un răspuns;
- le acordă mai puțină atenție și intră în relație cu ei mai rar;
- evită să utilizeze cu ei cele mai potrivite metode de instruire deoarece acestea necesită mai mult timp.

b. *Are mai puțină răbdare cu acești elevi:*

- preferă să ofere chiar el răspunsul sau să numească pe unul dintre elevii buni, în loc să pună întrebări ajutătoare sau să reformuleze întrebările;
- le oferă aprecieri (feed-back-uri) neglijente și neconcludente;
- îi solicită mai rar să răspundă.

c. *Ignoră elevii cu realizări modeste:*

- le repartizează locuri mai depărtate de traseul său obișnuit prin clasă;
- nu acceptă și nu utilizează ideile lor;
- interacționează cu ei mai degrabă în particular decât în public.

d. *Le acordă mai puțin interes:*

- se poartă mai puțin prietenos cu ei (le zâmbește mai rar);
- stabilește mai rar contactul din priviri;
- le acordă mai puține indicii nonverbale de sprijin, atenție și înțelegere;

e. *Discriminează elevii cu realizări modeste:*

- îi premiază mai rar pentru succesele obținute, îi critică mai des pentru eșecuri;
- solicită mai rar pentru succesele obținute, îi critică mai des pentru eșecuri;
- le gradează și le administrează în mod diferit testele și temele.

Această atitudine diferențiază din partea profesorului poate determina din partea elevilor un răspuns de tipul „jocurilor de sustragere”, de evitare. Pentru a nu se mai expune unui eventual eșec, sau pentru că nu au ajuns la concluzia că nu merită să se străduiască, elevii „joacă” anumite roluri care îi „protejează”: clovnul clasei, izolatul, leneșul, surghiunitul sau respinsul. Dacă nu sesizează acest aspect, profesorul le poate face jocul, oferindu-le chiar întăriri (râde la poatele „clovnului” etc).

Această atitudine diferențiată din partea profesorului poate determina din partea elevilor un răspuns de tipul „jocurilor de sustragere”, de evitare. Pentru a nu se mai expune unui eventual eșec, sau pentru că au ajuns la concluzia că nu merită să se străduiască, elevii „joacă” anumite roluri care îi „protejează”: clovnul clasei, izolatul, leneșul, surghiunitul sau respinsul. Dacă nu sesizează acest aspect, profesorul le poate face jocul, oferindu-le chiar întăriri (râde la poantele „clovnului”).